

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

Cestovní zpráva

European Summer School for Scientometrics (ESSS) Katholieke Universiteit Leuven, Leuven, Belgie 2. 7. 2012 – 3. 7. 2012

Účastnice:
Alena Pavelová, vedoucí oddělení speciálních služeb

srpen 2012

Struktura cestovní zprávy:

1. Účel cesty

Tato každoroční konference je organizována institucemi: University of Vienna, Institute for Research Information and Quality Assurance, Humboldt-Universität zu Berlin a Katholieke Universiteit Leuven. Konferenci hostí každý rok jiná pořadatelská instituce. Tentokrát to byla Katholieke Universiteit v Belgickém Leuven. Příští rok je plánovaný v Berlíně. Konference ESSS nabízí základní vzdělávání týkající se hlavních aspektů kvantitativní analýzy vědy a výzkumu. Je to jakýsi vstupní kurz do této problematiky, a proto je program každý rok velice podobný. Určena je zejména pro politiky, vědce, hodnotitele kvality výzkumu, informační pracovníky a knihovníky. ESSS se skládá z přípravného kurzu a konference. Protože kurz je každý rok s velkým předstihem beznadějně obsazen, využili jsme pouze účast na konferenci. Naše účast na této akci byla klíčová pro úkol PHÚE.2 (Vytváření analytických výstupů výkonů české vědy z citačních databází ve fondu NTK pro MŠMT). Na základě dlouhodobých zkušeností a vyškolením na práci s citačními databázemi (Scopus) jsme zřizovatelem byli pověřeni spolupracovat s řešiteli projektu IPN Metodika na zajištění konsorciálního zpřístupnění nástrojů SciVal na práci s daty databáze Scopus, ale také stát se součástí hodnotícího mechanismu a podílet se na vytvoření nové metodiky hodnocení. K tomu je potřeba proškolit pověřené zaměstnance v nejnovějších poznacích oboru scientometrie. Očekávaným cílem cesty bylo, aby koordinátorka projektu za NTK, Alena Pavelová, získala povědomí základech scientometrie a zorientovala se v prostředí špičkových evropských pracovišť, které se zabývají touto disciplínou.

2. Časový průběh cesty

Účastnice využila výhodné cenové nabídky Student Agency a jako dopravní prostředek zvolila autobus. Kvůli časové náročnosti je jízda plánována vždy přes noc. Odjezd z autobusového nádraží Florenc byl v 17:30 dne 1. 7. Příjezd k vlakovému nádraží Brusel byl v 5:30 následujícího dne. Účastnice dále pokračovala vlakem do místa konání konference - Leuven. Program konference byl zahájen v 9:00 a ukončen v 17:30. Následujícího dne byla konference opět otevřena od 9:00 a trvala do 17:00. Po tomto programu se účastnice opět vrátila vlakem do Bruselu a pokračovala v 19:30 autobusem zpět do Prahy. Příjezd byl kolem 7:30 dne 4.7.

3. Průběh navštívené akce/jednání

Letní škola scientometrie 2012 (ESSS) začíná každý rok „seminárním dnem“, který je zaměřený především na představení oboru bibliometrie a dvou stěžejních citačních databází – Web of Knowledge a Scopus. Poté následují dva konferenční dny poskytující teoretický úvod do problematiky. Konference se zúčastnilo zhruba 70 posluchačů a konala se v přednáškové místnosti Katholieke Universiteit Leuven.

První konferenční den byl věnován úvodu do scientometrie - teoretickým a praktickým aspektům. Zazněly přednášky o filozofických základech, historii a institucionalizaci scientometrie (bibliometrie/infometrie), matematických základech a nejdůležitějších indikátorech. Zmíněno bylo například, že jako jeden z prvních publikoval o metodách scientometrie Jan Vlachý v časopise Czechoslovak Journal of Physics v 70. letech 20. století. Představena byla nejvýznamnější evropská pracoviště na tomto poli (Centre for R&D Monitoring - Katholieke Universiteit Leuven, Centre for Science and Technology Studies - Leiden University, Bibliometrics Department, University of Vienna...). Dále byl představen set analytických nástrojů SciVal a jejich využití pro měření efektivity vědecké práce.

V průběhu druhého konferenčního dne byli účastníci seznámeni s pokročilými

bibliometrickými metodami, s metodami hodnocení institucí VaV (ranking, benchmarking) a mapování vědy. Vynikající příspěvek na toto téma přednesl Anthony van Raan, (CWTS - Leiden University), který patří mezi současnou špičku odborníků zabývajících se scientometrií. Velice přínosným byl také příspěvek Érica Archambaulta ze společnosti Science-Metrix, která vytvořila klasifikaci odborných časopisů a pod licencí CC ji volně poskytla k využití pro potřeby měření VaV (http://www.science-metrix.com/SM_Ontology_103.xls). Poslední příspěvek Katy Börner (Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences) se týkal metod a příkladů vizualizace a mapování vědeckých výkonů a pracovišť.

Po konferenci následoval čtyřdenní seminář určený pro názorné workshopy v malých skupinách pod vedením předních odborníků na scientometrii. Tohoto semináře se pro velmi malou kapacitu účastnice bohužel nemohla zúčastnit. Také společenský program byl naplánován až v závěru celého kurzu, proto proběhl bez účasti NTK.

4. Závěry/shrnutí

Ačkoli se zástupkyně NTK v letošním ročníku nemohla pro omezenou kapacitu zúčastnit workshopu, hodnotí akci jako velice přínosnou. Získala povědomí o tomto oboru a především o problematice, která je momentálně řešena na ostatních světových pracovištích zabývajících se analýzou a hodnocením VaV. Konference jí poskytla srovnání situace v ČR s ostatními západními zeměmi. Byla také seznámena se základními metodami analýzy citačních dat. V loňském roce se nám podařilo zajistit účast zástupce NTK i na tomto workshopu a získal tak osvědčení o absolvování tohoto světově respektovaného kurzu. Oba zúčastnění pracovníci se podílí na projektu [Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací \[METODIKA\]](#), proto budou jejich zkušenosti a znalosti maximálně využity v národním měřítku.

5. Dokumentace

Podrobný program kurzu i konference včetně prezentací přednášejících je k nahlédnutí na adrese: <http://www.scientometrics-school.eu/programme.html>

6. Anotace ZC

Konference ESSS nabízí základní vzdělávání týkající se hlavních aspektů kvantitativní analýzy vědy a techniky. Je to jakýsi vstupní kurz do této problematiky. Určena je zejména pro politiky, vědce, hodnotitele kvality výzkumu, informační pracovníky a knihovníky. ESSS se skládá z přípravného kurzu a konference. Naše účast na této akci byla klíčová pro úkol PHÚ E.2 Vytváření analytických výstupů výkonů české vědy z citačních databází ve fondu NTK pro MŠMT. Zřizovatelem jsme byli pověřeni účastí na projektu [Efektivní systém hodnocení a financování výzkumu, vývoje a inovací \[METODIKA\]](#). K tomu je potřeba proškolit pověřené zaměstnance v nejnovějších poznatcích oboru scientometrie, což bylo očekávaným cíle cesty.